

Asunnottomia koskeva EU:n strategia

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. tammikuuta 2014 asunnottomuutta koskevasta EU:n strategiasta (2013/2994(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 2 ja 3 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 9, 14, 151 ja 153 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan ja erityisesti sen 31 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 34 ja 36 artiklan,
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2010 annetun komission tiedonannon ”Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen foorumi: Eurooppalaiset puitteet sosiaaliselle ja alueelliselle yhteenkuuluvuudelle” (COM(2010)0758),
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY¹,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”Eurooppa 2020: Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia” (COM(2010)2020),
- ottaa huomioon 22. huhtikuuta 2008 antamansa kannanoton kodittomuuden poistamiseen²,
- ottaa huomioon joulukuussa 2010 pidetyn EU:n konsensuskonferenssin,
- ottaa huomioon 14. syyskuuta 2011 antamansa päätöslauselman asunnottomuutta koskevasta EU:n strategiasta³,
- ottaa huomioon 20. helmikuuta 2013 annetun komission tiedonannon ”Kasvua ja yhteenkuuluvuutta tukevat sosiaaliset investoinnit, mukaan luettuna Euroopan sosiaalirahaston täytäntöönpano vuosina 2014–2020” (COM(2013)0083),
- ottaa huomioon 20. helmikuuta 2013 julkaistun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Confronting Homelessness in the European Union” (SWD(2013)0042),

¹ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

² EUVL C 259 E, 29.10.2009, s. 19.

³ EUVL C 51 E, 22.2.2013, s. 101.

- ottaa huomioon 11. kesäkuuta 2013 antamansa päätöslauseelman sosiaalisesta asuntotuotannosta Euroopan unionissa¹,
- ottaa huomioon kuusi periaatetta, jotka asunnottomuutta käsitellyt ministerien pyöreän pöydän kokous hyväksyi Leuvenissa 1. maaliskuuta 2013 pidetyssä kokouksessa puheenjohtajavaltio Irlannin aloitteesta;
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja heillä on yhtäläinen ihmisarvo ja yhtäläiset oikeudet ja että jäsenvaltiot ovat vastuussa näiden oikeuksien edistämisestä ja varmistamisesta;
- B. ottaa huomioon, että asunnottomuus loukkaa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia; toteaa, että asunto on yksi ihmisen perustarpeista ja ihmisarvoisen elämän ja sosiaaliseen osallisuuden edellytys;
- C. toteaa, että asunnottomuudesta on tullut EU:n köyhyyden vastaisen toimintalinjan prioriteetti Eurooppa 2020 -strategiassa ja sen lippulaivahankkeessa ”köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan eurooppalainen foorumi” sekä EU:n sosiaalisia investointeja koskevassa paketissa; katsoo kuitenkin, että köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen nykyinen taso vaarantaa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteen köyhyyden alla elävien ja sosiaalisesti syrjäytyneiden määrän vähentämisestä vähintään 20 miljoonalla;
- D. toteaa, että asunnottomuus on köyhyyden ja huono-osaisuuden räikein muoto ja on viime vuosina lisääntynyt lähes kaikissa jäsenvaltioissa;
- E. ottaa huomioon, että talous- ja rahoituskriiseistä eniten kärsineissä jäsenvaltioissa asunnottomien määrä on lisääntynyt ennennäkemättömällä tavalla;
- F. panee merkille, että sosiaaliseen asuntotuotantoon turvautuvien henkilöiden sosiaalisessa ja perhesuhdeprofiilissa on tapahtunut muutoksia ja että tällaisen asumismuodon kysyntä on lisääntynyt;
- G. ottaa huomioon, että eräissä jäsenvaltioissa on puutetta sosiaalisesti tuotetuista asunnoista ja että kohtuuhintaisten asuntojen tarve kasvaa;
- H. ottaa huomioon, että useat EU:n elimet, kuten työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto (EPSCO), alueiden komitea, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja Euroopan parlamentti ovat kehottaneet komissiota laatimaan asunnottomuutta koskevan EU:n strategian tai vastaavan ohjelman;
- I. ottaa huomioon, että asunnottomuus on luonteeltaan monitahoinen ongelma ja edellyttää monitahoista poliittista ratkaisua;
- J. ottaa huomioon, että on lisääntyvää näyttöä siitä, että asuntojen saatavuutta korostavat toimintamallit ovat tehokkaimpia asunnottomuuden torjunnassa;
- K. ottaa huomioon, että asunnottomuus saa yhä enemmän huomiota talouspolitiikan

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0246.

eurooppalaisessa ohjausjaksossa ja että eräät jäsenvaltiot ovat ottaneet asunnottomuuden yhdeksi köyhyyden vastaisista prioriteeteistaan vuosien 2012 ja 2013 kansallisissa uudistusohjelmissa;

- L. ottaa huomioon, että EU:n nykyinen poliittinen toimintakehys ja sosiaalinen todellisuus kentällä antavat suunnan asunnottomuutta koskeville tehostetuille ja kunniahimoisemmille toimille EU:n tasolla;
 - M. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioilla on maailman edistynein sosiaaliturvajärjestelmä, jossa kansalaisille suunnatut sosiaalietuudet ovat kaikkein korkeimmat;
 - N. ottaa huomioon, että välitön vastuu asunnottomuuden torjunnasta kuuluu jäsenvaltiolle ja erityisesti alue- ja paikallisviranomaisille ja että EU:n strategialla on täydentävä tehtävä;
 - O. ottaa huomioon, että komission vahvempi rooli on mahdollinen sen toimivallan nykyisillä aloilla noudattaen toissijaisuusperiaatetta;
 - P. ottaa huomioon, että yhä useammilla jäsenvaltioilla on kokonaisvaltainen asunnottomuutta koskeva strategia ja että ne voisivat hyötyä eurooppalaisesta yhteistyöstä toimintalinjojensa edelleen kehittämisessä;
 - Q. toteaa, että köyhyys ei ole rikos ja että asunnottomuus ei ole rikos eikä valittu elämäntapa;
1. korostaa, että kodittomat ponnistelevat selvitäkseen elämässä ja että heidän on pakko elää epäinhimillisissä olosuhteissa;
 2. kehottaa komissiota viipymättä laatimaan unionin asunnottomuutta koskevan strategian Euroopan parlamentin asunnottomuutta koskevasta strategiasta 14. syyskuuta 2011 antaman päätöslauselman sekä unionin muiden toimielinten ja elinten esittämien ehdotusten mukaisesti;
 3. katsoo, että asunnottomuutta koskevassa EU:n strategiassa olisi noudatettava täysimääräisesti perussopimusta, jonka mukaan kansallisilla, alueellisilla ja paikallisilla viranomaisilla on ”keskeinen asema ja laaja harkintavalta tarjota, tilata ja järjestää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin käyttäjien tarpeita”; katsoo, että vastuu asunnottomuuden torjunnasta kuuluu jäsenvaltioille ja että EU:n asunnottomuutta koskevan strategian olisi siten tuettava jäsenvaltioita tämän vastuun kantamisessa niin tehokkaasti kuin mahdollista niin, että samalla noudatetaan täysimääräisesti toissijaisuusperiaatetta;
 4. kehottaa komissiota perustamaan korkean tason asiantuntijaryhmän tukemaan komissiota EU:n asunnottomuutta koskevan strategian valmistelussa ja edelleen kehittämisessä;
 5. kehottaa komissiota kiinnittämään asianmukaista huomiota asunnottomuuteen maakohtaisissa erityissuosituksissa niille jäsenvaltioille, joissa tarvitaan kiireellisesti asunnottomuutta koskevaa edistymistä; kehottaa jäsenvaltioita edelleen tehostamaan asunnottomuuden sisällyttämistä kansallisiin uudistusohjelmiinsa;
 6. painottaa, että olisi kerättävä kattavia ja vertailukelpoisia tietoja asunnottomuudesta asunnottomia leimaamatta; painottaa, että tiedonkeruu on edellytys tehokkaiden

toimintalinjojen kehittämiseksi, jotta asunnottomuus voidaan lopulta poistaa;

7. suhtautuu myönteisesti Euroopan sosiaalirahastosta annetun uuden asetuksen säännöksiin, jotka koskevat sellaisten osoittimien käyttöönottamista, joilla seurataan asunnottomia tai asuntomarkkinoilta syrjäytyneitä koskevien investointien vaikuttavuutta; kehottaa komissiota hyödyntämään näiden uusien välineiden täyden potentiaalin;
8. kehottaa komissiota käyttämään työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevaa ohjelmaa EU:n strategian pääasiallisena rahoituslähteenä, jolla rahoitetaan tutkimusta ja kansainvälistä vaihtoa, ja kehittämään edelleen yhteistyötä keskeisten eurooppalaisten sidosryhmien kanssa;
9. kehottaa komissiota valtavirtaistamaan asunnottomuuden kaikilla asiaankuuluvilla EU:n politiikan aloilla;
10. kehottaa komissiota keskittymään asunnottomuutta koskevassa EU:n strategiassa seuraaviin ensisijaisiin aiheisiin;
 - asuntojen saatavuutta koskevat lähestymistavat asunnottomuuteen,
 - rajatylittävä asunnottomuus,
 - asunnottomille tarjottavien palvelujen laatu,
 - asunnottomuuden ehkäiseminen,
 - nuorten asunnottomuus;
11. muistuttaa 14. syyskuuta 2011 asunnottomuudesta hyväksymästään päätöslauselmasta EU:n asunnottomuutta koskevan strategian keskeisten osatekijöiden kannalta ja korostaa erityisesti seuraavia osatekijöitä;
 - asunnottomuuden säännöllinen eurooppalainen seuranta,
 - asunnottomuutta koskevien toimintatapojen ja palvelujen tutkimus ja tiedonkeruu,
 - asunnottomuutta koskevien toimintatapojen ja palvelujen sosiaalinen innovointi;
12. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään sosiaalista ja kohtuuhintaista asuntotuotantoa, joka on mukautettu kaikkein heikoimmassa asemassa olevien yksilöiden tarpeisiin, jotta voidaan estää sosiaalinen syrjäytyminen ja asunnottomuus;
13. kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia ja täysin kunnioittamaan allekirjoittamiaan sopimuksia, mukaan luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirja, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva YK:n kansainvälinen yleissopimus ja Euroopan neuvoston tarkistettu sosiaalinen peruskirja;
14. kehottaa jäsenvaltioita välittömästi lopettamaan asunnottomien pitäminen rikollisina ja muuttamaan syrjivät käytännöt, joilla estetään asunnottomia saamasta sosiaalipalveluja ja pääsemästä suojaan;
15. kehottaa jäsenvaltioita käyttämään vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun

rahaston (FEAD) resursseja sekä muiden ohjelmien, kuten Euroopan sosiaalirahaston (ESR), resursseja asunnottomien tilanteen parantamiseksi ja sosiaalisen osallisuuden ja työmarkkinoille integroitumisen edistämiseksi;

16. kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n puheenjohtajavaltiota järjestämään asunnottomien asioista vastaavien EU:n ministerien säännöllisiä eurooppalaisia pyöreän pöydän kokouksia, jotka puheenjohtajavaltio Irlanti aloitti maaliskuussa 2013; kehottaa komissiota antamaan käytännöllistä ja taloudellista tukea näille kokouksille;
17. kehottaa jäsenvaltioita syventämään yhteistyötään keskinäisen oppimisen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon tehostamiseksi ja kehittämään yhteisiä poliittisia toimintalinjoja;
18. kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa laatiessaan kattavia asunnottomuutta koskevia strategioita, jotka perustuvat asuntojen saatavuuden parantamiseen ja joissa keskitytään vahvasti ennaltaehkäisyyn;
19. katsoo, että jäsenvaltioiden ja niiden paikallisviranomaisten olisi yhteistyössä vuokralaisjärjestöjen kanssa toteutettava tehokkaita ennaltaehkäiseviä toimia häätöjen lukumäärän vähentämiseksi;
20. kehottaa neuvostoa harkitsemaan suositusten antamista takuusta, jolla turvattaisiin, että kenenkään EU:ssa ei ole pakko nukkua ulkona siksi, että saatavana ei ole (hätämajoitus)palveluja;
21. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään kansallisia käytäntöjä yhdessä asianmukaisten apujärjestöjen kanssa neuvonnan ja majoituksen järjestämiseksi asunnottomille;
22. korostaa, että olisi pikaisesti torjuttava kaikenlaista asunnottomien syrjintää ja kokonaisten yhteisöjen syrjäytymistä;
23. painottaa, että oikeus asuntoon on ratkaisevan tärkeää kaikkien muiden oikeuksien käytön kannalta, mukaan luettuina monet poliittiset ja sosiaaliset oikeudet;
24. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, alueiden komitealle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, sosiaalisen suojelun komitealle ja Euroopan neuvostolle.